

Letnik 1914.

Državni zakonik

za

kraljevine in dežele, zastopane v državnem zboru.

Kos LXII. — Izdan in razposlan 11. dne julija 1914.

Vsebina: (št. 142 in 143.) 142. Ukaz o namembih denarnih kazni, naloženih na podstavi zakona o lekarnicah. — 143. Ukaz o razdelitvi zavarovanju proti nezgodam zavezanih obratov na nevarnostne razrede in ustanovitvi odstotnih postavkov nevarnostnih razredov za dobo od 1. dne januarja 1915. l. do 31. dne decembra 1919. l.

142.

Ukaz ministrstva za notranje stvari z dne 4. julija 1914. l.

o namembih denarnih kazni, naloženih na podstavi zakona o lekarnicah.

Na podstavi § 43 zakona z dne 18. decembra 1906. l. (drž. zak. št. 5 iz l. 1907.) o uredbi lekarništva se ukazuje, da je iz denarnih kazni po tem zakonu prihajajoče zneske izročati „Občemu pokojninskemu institutu avstrijskih farmacevtov“ edinole za namene preskrbe službujočih farmacevtov ter njihovih vdov in sirot.

Ta ukaz dobi moč z dnem, katerega se razglesi.

Heinold s. r.

143.

Ukaz ministrstva za notranje stvari z dne 6. julija 1914. l.

o razdelitvi zavarovanju proti nezgodam zavezanih obratov na nevarnostne razrede in ustanovitvi odstotnih postavkov nevarnostnih razredov za dobo

od 1. dne januarja 1915. l. do 31. dne decembra 1919. l.

Na podstavi § 14 zakona z dne 28. decembra 1887. l. (drž. zak. št. 1 iz l. 1888.) o zavarovanju delavcev zoper nezgode in po uspehu izvršenega pregleda dosedanje razdelitve zavarovanju proti nezgodam zavezanih obratov na nevarnostne razrede in ustanovitve odstotnih postavkov nevarnostnih razredov se, zaslišavši zavarovalni pridodani svet, za dobo od 1. dne januarja 1915. l. do 31. dne decembra 1919. l. ukazuje:

§ 1.

Posamezni zavarovanju proti nezgodam zavezani obrati naj se uvrščajo v nevarnostne razrede po razdelitvi nevarnostnih razredov, priloženi pod 2.

Pri tem se je ozirati na to, da so nevarnostnim razredom, določenim v tej razdelitvi, pogoj obrati z normalno sestavo, da se je torej ob razdelitvi že oziralo na pomožne naprave, ki spadajo normalno h kakemu obratu. Da spadajo k obratu, je šteti, kolikor ni nasprotno izrečeno omenjeno, zlasti vodstvo in nadzorstvo obrata, potem dela v manipulacijskih prostorih, skladiščih in prostorih za zamoljanje, upravna dela za razsvetljavo,

kurjavo in snaženje obratovališč, upravna dela za tekoče vzdrževanje poslopij in delovnih uredb, upravna vozila i. dr., kolikor služijo ta dela zgolj namenom obrata, niso krajevno popolnoma ločena od pravih obratovališč in ne segajo čez navadni obseg.

§ 2.

Za „obrate z uporabo motorjev“ je šteti vobče take obrate, pri katerih se uporabljo go-nila, oznamenjena v § 1, odstavek 3, številka 2 zakona z dne 28. decembra 1887. l. (drž. zak. št. 1 iz l. 1888.). „Obratom z uporabo motorjev“ je enačiti v zmislu tega ukaza tudi take obrate, pri katerih se rabijo parni kotli, parni aparati (lesokuharji, cunjekuharji, parni sušilni aparati itd.).

Obrane, pri katerih je intensivnost uporabe motorno gnanih delovnih strojev ali spredaj ozna-menjenih obratil ali sila rabljenega motorja tako majhna, da nevarnost nezgode nasproti čistemu ročnemu delu ni bistveno povečana, je uvrščati v nevarnostne razrede, predpisane za „obrate brez uporabljanja motorjev“.

Isto velja tedaj, kadar v obratu zaposlene zavarovane osebe s strojnim obratom zaradi tega niso v nevarnosti, ker podjetnik sam streže de-lovnim strojem in gonilom.

§ 3.

Ako se kako podjetje, sestavljeno iz dveh ali več delnih obratov, ki se natančno ločijo drug od drugega, ker ni tej sestavi popolnoma ustrezajočega naslova v razdelitvi nevarnostnih razredov, ne more uvrstiti celoma, temveč samo gledé posameznih delnih obratov, je treba, ako moči, vsak samostojni del podjetja kakor posamezen obrat vzprejeti in uvrstiti v obratni kataster, če se za posamezne dele podjetja pišejo ločeni mezdní zapiski.

§ 4.

Ako v spredaj stoječem paragrafu oznamenjeni pogoji za ločeno uvrstitev posameznih delov sestavljenega podjetja niso izpolnjeni, je ravnati s podjetjem kakor z „mešanim obratom“ po predpisu § 7.

Isto velja vobče o obratih, kajih uredba se ne more šteti za normalno uredbo, mišljeno v raz-delitvi nevarnostnih razredov, ker se nahajajo neke pri dotičnem obratnem naslovu ne vpoštevane

pomožne naprave ali postranski obrati, potem ako se na nenormalno uredbo ni moči ozirati v zmislu § 6 s primerno izbiro nevarnostnega odstotnega postavka v nevarnostnem razredu, ki gre glavnemu obratu.

§ 5.

Obrati, pri katerih spredaj stoeči predpisi ne zadoščajo za določitev nevarnostnega razreda ali ki se ne morejo uvrstiti v določene naslove v razdelitvi nevarnostnih razredov, ne da bi se s tem postavili v eno vrsto z obrati čisto druge vrste in bistveno različne nezgodne nevarnosti, naj se uvrstite v nevarnostni razred, ki jim gre po njihovi vrsti in nezgodni nevarnosti.

§ 6.

Ako je nevarnostni razred, ki gre kakemu obratu, oveden, se uvrsti obrat v odstotni postavec nevarnostnega razreda po razkazu v prilogi 1; pri tem je določiti nižji, oziroma višji nego srednji postavec tedaj, kadar je dana po vrsti obrata, ki ga je razrediti, zmanjšana, oziroma zvišana nezgodna nevarnost nasproti navadni nevarnosti.

Zmanjšano, oziroma zvišano nezgodno nevarnost si je misliti v vseh primerih tedaj, kadar se pokažejo tisti znaki, ki so za to postavljeni pri posameznih naslovih razdelitve na nevarnostne razrede. Vobče je električni pogon strojev, ako se ne rabijo ali so vsaj bistveno zmanjšane me-hanične transmisijske, šteti za okolnost, ki znižuje nevarnost. Pri obratih, ki se štejejo, oziraje se na določila § 2, drugi odstavek, za obrate brez uporabljanja motorjev, je izraziti nevarnost motornega obrata, kolikor potrebno, z izbiro višjega odstotnega postavka.

V ostalem se je določuje nevarnostni od-stotni postavec ozirati zlasti na kakovost zgradbenih naprav in obratnih uredeb, potem na uredbe v zabrambo nezgod in tehnično obratovanje to tudi z ozirom na sposobnost delavcev za naložena jim opravila in na obratni nadzor, kolikor se dá iz teh okolnosti sklepiti na trajno nezgodno nevarnost obrata.

Določuje nevarnostni odstotek se je končno ozirati na vrsto in število nezgod, ki so se dogodile v obratu, in na obremenitev, povzročeno s tem, ako se more iz tega sklepiti na nevarnost nezgode, ki se razlikuje od navadne nevarnosti.

Kadar se pri obratu pokažejo tako okolnosti, ki govore za zmanjšanje, kakor tudi take, ki govore

za povišanje nevarnosti, jih bode treba pregledati drugo proti drugi.

§ 7.

Da se določi nevarnostni razred in nevarnostni odstotek pri „mešanih obratih“ (§ 4), je določiti najprej za delne obrate, ki pridejo v poštev, nevarnostni razred in nevarnostni odstotek po predpisu §§ 1 do 6; nato je ovedene nevarnostne odstotne postavke pomnožiti s poprečnimi vsotami letne plače dotednih delnih obratov in vsoto teh zmnožkov je deliti s skupno vsoto letne plače.

Tako najdeno število kaže nevarnostni odstotek, v katerega je uvrstiti celo podjetje.

Če se vsote letne plače ne morejo dognati zadosti natanko, naj se namesto njih, izvršuje predstoječi račun, uporabljajo dotedna števila delavcev, in to, če so bistvene razlike v poprečnem delovnem času posameznih delov, ustrezna števila polnih delavcev, to so števila delavcev na 300 dni delovnega časa.

Delavci in obratni uradniki, ki ne pripadajo posebej enemu delu podjetja, ampak so skupni vsem delom, oziroma vsote njih plač naj se ne štejejo.

§ 8.

Ako so pri podjetju, sestavljenem iz več delnih obratov (§§ 3, 4), delavci enega dela podjetja po nevarnostih kakega drugega dela tudi v nevarnosti, je vzeti prvi del s primerno višjim nevarnostnim odstotkom v račun.

§ 9.

Ob uvrstitvi obratov v nevarnostne razrede in nevarnostne odstotne postavke je, kolikor moči, postopati v porazumu s c. kr. obrtnimi nadzorniki,

posebno tedaj, kadar si zavarovalnica misli povišanje nevarnosti ali dvomi o znižanju nevarnosti, ki jo trdi obratni podjetnik.

Gledé obratov skupine VII d je po potrebi dobiti pojasnila pri upravnem oblastvu monopola za smodnik, gledé obratov skupine XVI je postopati v porazumu z oblastvi v vpisniku.

§ 10.

Obratni podjetniki so dolžni zavarovalnicam zoper nezgode na njih zahtevanje o vrsti svojih obratov dajati tista pojasnila, ki so potrebna za njih uvrstitev.

Zavarovalnice naj dadó obratnim podjetnikom za vsak zavarovan obrat odlok o uvrstitev, izvršeni po tem ukazu. V tem odloku je natanko oznameniti dotedni naslov razdelitve na nevarnostne razrede, ki je bil v podlago uvrstitev posameznega obrata, in gledé tistih podjetij, katerim se je nevarnostni razred in nevarnostni odstotek ovedel tako, kakor je predpisano v § 7 na mešane obrate, je popisati način, kako se je vršil dotedni račun.

V teh odlokih je nadalje, ako se je vpoštevala zvišana nevarnost in vsled tega izvolil nad sredino ležeč nevarnostni odstotek, navesti razloge, ki so bili merodajni za to.

Pred odločbo rekurzov v stvareh uvrstitev obratov na zadnji stopnji bo ministrstvo za notranje stvari na utemeljeno zahtevanje stranke, ki je vložila rekurz, zaslišavalo izvedence izmed podjetnikov in delavcev.

§ 11.

Ta ukaz dobi moč s 1. dnem januarja 1915. l., gledé določil, nanašajočih se na priprave, pa z dnem, katerega se razglasí.

Heinold s. r.

1. Razkaz razdelitve na nevarnostne razrede in pridelitve nevarnostnih odstotnih postavkov k nevarnostnim razredom.

Obsega:

nižji razred	A	nevarnostne odstotne postavke	1 do vštevši	3, srednji nevarnostni odstotek	2,
" "	B	" "	3 "	5, "	4,
nevarnostni razred I	"	"	4 "	8,	6,
" " II	"	"	7 "	11,	9,
" " III	"	"	10 "	14,	12,
" " IV	"	"	13 "	19,	16,
" " V	"	"	16 "	24,	20,
" " VI	"	"	20 "	30,	25,
" " VII	"	"	25 "	37,	31,
" " VIII	"	"	31 "	47,	39,
" " IX	"	"	39 "	57,	48,
" " X	"	"	48 "	70,	59,
" " XI	"	"	59 "	87,	73,
" " XII	"	"	73 "	100,	87.

2. Razdelitev zavarovanju proti nezgodam zavezanih obratov na nevarnostne razrede v sistematični razporedbi.

Skupina I.

Kmetijski obrati in mlini (za žito).

a) Obrat kmetijskih strojev.

	Nevarnostni razred
1 Motorni plugi	XII
Mlatilni stroji:	
2 gnani s paro, bencinom, elektriko ali čim enakim	XII
Znak za manjšo nevarnost: Zadostno zavarovalo polnilne priprave.	
2 a gnani s paro, bencinom, elektriko ali čim enakim, uporablja vlagalce na daljavjo	X
Znak za manjšo nevarnost pri naslovih 2 in 2a: Opaž vseh gnanih strojnih delov.	
Znak za zvišano nevarnost: Uporaba stiskalnic za slamo.	
3 z živalsko ali vodno silo	XI
Znak za manjšo nevarnost: Zadostno zavarovalo polnilne priprave in opaž vitlovega kolesja, transmisijskih vreten ter zbabnih koles in drugih gnanih strojevih delov.	
4 Stroji za parjenje krme	V
5 Krmorezni stroji	XII
6 Kosilni stroji	XII
7 Sejalni stroji	III

b) Mlini.

8 Žitne čistilnice	VI
9 Mlini (tvornice za phani ječmen, mlini za debelo meljo)	VIII
Znak za manjšo nevarnost: Ako so avtomatske priprave za vsipanje.	
Znak za zvišano nevarnost: Uredba ne za umetni mlin.	
11 Luščilnice riža	IX
12 Mlini na veter	VIII
13 Mlini na ladjah	IX

Skupina II.

Prevoz in skladišča blaga.

a) Železnice.

	Nevarnostni razred
14 Železnice (vštewši pomožne obrate)	IX
14a Dovlačnice, rudniške in fabriške železnice, obratovane s silo	VII
Cestne železnice:	
15 s parnim obratom	VIII
16 z električnim obratom	VI
17 z živalsko vlačno silo	VI
18 Koloturnice brez živalske ali motorne vlačne sile	X
19 Vrvovnice	X

Opomnja. Pri ustanovitvi nevarnostnih razredov za obrate skupine IIa je vpoštetata tista večja obrememba, ki nastaja z uporabo elementarne sile obratovanim železnicam iz določil zadnjega odstavka člena VII zakona z dne 20. julija 1894. l. (drž. zak. št. 168).

b) Druga prevozna podjetja po kopnem.

20 Voznopoštna podjetja (z živalsko silo)	VI
21 Podjetja za pokopanje mrljev	IV
22 Podjetja za najemne vozove (izvoščki, enovprežniki i. dr.)	VI
22a Podjetja za najemne vozove (motorni vozovi)	VI
23 Podjetja za omnibuse	VII
23a Podjetja za omnibuse (motorni vozovi)	VII
24 Težka vozila (z gradivom, premogom, lesom, pohištвom, natlačenimi zaboji, živino itd.)	XII
24a Težka vozila (motorni vozovi)	XII
25 Lahka vozila (lahki tovorni vozovi na vzmeteh, dvokolnice i. e.)	VIII
25a Lahka vozila (motorni vozovi)	VIII
25b Kabska vozila	XII
26 Prevažanje bremen brez uporabe vprežnih živali (prenašalci prtljage, zavodi po strežčekov i. dr.)	III
27 Spedicijska podjetja	X
27a Spedicijska podjetja (motorni vozovi)	X

Znak za manjšo nevarnost pri naslovih 27 in 27a: Večji obseg skladiških del.

c) Prevozna podjetja po vodi.

Parnoplovstvena podjetja:	
28 po veletokih in rekah	VIII
29 po notranjih jezerih	VI
30 Plavajoči mostovi, brodovi čez reke, brodovi na škripec, ladjevlaki, trajektni zavodi	VI
31 Plavstvo, tudi v zvezi s skladišči lesa	IX
32 Lesoplavna podjetja	VII
33 Zavodi za dajanje čolnov veslenikov in jadrenikov v najem	IV
34 Plovstvo po veletokih, rekah, vodotokih in notranjih jezerih (brez motornega obrata) za prevažanje oseb in bremen	VIII
35 Podjetja za nakladanje in razkladanje ladij	XII

d) Podjetja za skladanje blaga in skladišča blaga (vštewši vozila).

36 Podjetja skladovnic in blagoskladna podjetja	VI
37a Zaloge tekstilnega, konfekcijskega, kolonijalnega i. dr. blaga, v zvezi s trgovino na drobno	I
Znak za manjšo nevarnost: Vozila se ne uporabljajo.	

Nevarnostni
razred

37 b	Skladišča nosil in težke železnine	X
38	Skladi lesa na debelo	IX
	Znak za manjšo nevarnost: Vozilo se ne uporablja.	
39	Skladi premoga in koksa na debelo	VIII

Znak za manjšo nevarnost: Vozilo se ne uporablja.

e) Obratovanje motornih vozil za prevažanje oseb.

(Zasebni obrati.)

	Motorna vozila za prevažanje oseb:	
	ob motorni sili:	
39 a	do vštevši 8 HP	VIII
39 b	čez 8 do vštevši 40 HP	IX
39 c	z več nego 40 HP	X

Skupina III.

Plavži (fužine) in njih postranski obrati.

40	Koksovnice	VII
	Plavži za železo in jeklo:	
41	plavilnice za pudlovanje in žilavljenje	VII
42	topilniški plavži, izvzemši fabrikacijo topilnikov	VIII
43	plavži za Bessemerjevo, Thomasovo, Martinovo in elektrojeklo	X
43 a	livarnice za jeklo vštevši apreturo	XI
	pri zavodu v Brnu	IX
46	Fužine in stiskalnice za izdelovanje velikih kovnih kosov	X
47	Plavži	IX
	pri zavodu v Brnu	X

Znak za manjšo nevarnost: Ako je predpražalnica za rudo.

	Valjarnice (tudi vštevši adjustažo):	
48	valjarnice za fino železo in za žico	IX
49	valjarnice za grobo železo	IX
50	valjarnice za fino pločevino	VI
51	valjarnice za grobo pločevino	X
51 a	valjarnice za cevi	VII
52	Plavilnice za baker in med, tudi valjarnice in fužine	VII
53	Plavilnice in valjarnice za cinek	VII
53 a	Skupna upravna dela (dela na mestu, v skladiščih, vozila, rudarske železnice, delavnice za popravljanje i. dr.) v večjih fužinskih podjetjih, uvrščenih po predpisu § 3	IV

Skupina IV.

Kamenje in zemljine.

a) Kamnolomi.

54	Lomi za cementni lapor	X
54 a	Dobivanje lojevca	VIII

Nevarnostni
razred

55 Kamnolomi, tudi dobivanje najdenčkov, s podelavo dobljenega gradiva za kamno- seško blago (lakovno kamenje itd.), ako se odpadki le malo uporabljajo za odломke in zdrobljeni nasip	X
Znak za višjo nevarnost: Podelovanje gradiva v okolišu kamnoloma, kjer ka- menje pada.	
Znak za manjšo nevarnost: Dobivanje gradiva iz najdeniške kamenine.	
56 Lomi za skriljevec	XII
56a Lomi za skriljevec s podelovanjem dobljenega gradiva	XI
57 Sipolomi (tudi vštevši drobljenje)	XII
Znak za zmanjšano nevarnost: Strojno drobljenje gramoza.	
Drobljenje gramoza:	
58 pri strojnem obratu	VIII
59 pri ročnem obratu	XII
60 Drugi kamnolomi	XII
60a Apnarne (kamnolom in žganje)	X
Znak za manjšo nevarnost: Obratovanje okrožnih ali staničnih peči.	
61 Dobivanje in drobljenje najdencev	XI
Pri obratih skupine IVa) veljajo za:	
Znake manjše nevarnosti: Ugodne razmere za kopanje, ako je nevarnost, da bi koga zasulo, omejena na najmanjšo mero, uporaba varnostnih raznesil (ministrstveni ukaz z dne 19. maja 1899. l. [drž. zak. št. 96]); za lome pod zemljo: Popolnoma ustrezno stro- kovnjaško vodstvo, ako se nahajajo vse potrebne obrambne naprave in se ne rabijo raznesila.	
Znaki za zvišano nevarnost: Prhlo kaménje, ki se rado usaja; neugodne razmere za kopanje (previseče stene); raba raznesil, ako ni popolnoma ustrezne strokovnjaškega obratovanja.	
b) Kopanje (jame).	
62 Jame za pesek, kršec in gramoz	XII
Drugačno kopanje:	
63 Kopanje nad zemljo	IX
Znaki za manjšo nevarnost pri naslovih 62 in 63: Odkopavanje gradiva pod na- ravnim poševnim kotom; prevladanje del za presipanje in odbiranje.	
Znaki za zvišano nevarnost pri naslovih 62 in 63: Neugodne razmere za kopanje; jamske stene, ki se rade usajajo ali so izpodmlete.	
63a Kopanje v rovih in predorih	XI
Šotišča:	
64 s strojnim obratom	IV
64a z ročnim obratom	II
c) Obdelovanje in podelovanje kamenja.	
65 Kiparnice (ornamentalni in figuralni okras)	III
66 Izdelovanje cementia (brez narejanja sodov)	VII
Znak za manjšo nevarnost: Porabljanje vrtečih se peči.	
67 Izdelovanje cementnega blaga in umetnih kamnov	IV
Znak za manjšo nevarnost: Motorna sila se ne porablja.	
68 Brusilnice za drago kamenje	III
69 Mlini za mavec	V
70 Izdelava nagrobnih spomenikov (nagrobnih kamnov)	V
71 Tvornice za granitno in mramorno blago	IV
Apnenice, tudi žgalnice šamote:	
72 s krožno pečjo ali stanično pečjo	V
73 druge apnenice	VII

Nevarnostni
razred

74 Izdelava mlinskih kamnov in brusov	VII
75 Mlini za kvarc in živec	VI

Podelovanje skriljevca (brez lesne podelave):

76 obrati z uporabo motorjev	IV
77 obrati brez uporabe motorjev	II

77a Izdelovanje umetnega skrilja (asbestni skrilj, eternit i. dr.)	VI
78 Kamenarnice (za dela v delavnici in na stavbah)	VII

Znak za manjšo nevarnost: Izdelovanje brušenega blaga.

79 Brusilnice in takarnice za kamenje (kakor samostojni obrati)	III
---	-----

d) Podelovanje zemljin.

80 Izdelava šamotnega blaga	IV
-----------------------------	----

81 Kaolinske (porcelanovične), ilovične splakovalnice in splakovalnice za barbarsko prst	V
--	---

82 Izdelava lepa (skrake)	III
---------------------------	-----

83 Izdelava krede	II
-------------------	----

84 Magnezitne žgalnice	V
------------------------	---

85 Narejanje majoličnega blaga	I
--------------------------------	---

86 Porcelanske tvornice	I
-------------------------	---

Znak za manjšo nevarnost pri naslovih 85 in 86: Večji obseg slikarstva.

86a Izdelava topilnikov	IV
-------------------------	----

87 Izdelava smirk	III
-------------------	-----

88 Tvrnice siderolitnega in terakotnega blaga	B
---	---

89 Tvrnice za posodo iz kamenine	I
----------------------------------	---

Znak za manjšo nevarnost pri naslovih 88 in 89: Večji obseg slikarstva.

90 Izdelovanje glinastih peči	II
-------------------------------	----

Izdelovanje glinastega blaga:

91 ob strojnem obratu	III
-----------------------	-----

92 brez strojnega obrata	B
--------------------------	---

93 Izdelava šotne stelje in šotnega mulja	VI
---	----

Pri vseh spredaj stoječih naslovih skupin IV c in d ni v misel vzeto dobivanje sirovin.

Opekarnice (žgalnice, tudi dobivanje ilovice):

94 opekarnice na stroje	VII
-------------------------	-----

pri zavodih v Pragi in v Brnu	IX
-------------------------------	----

Opekarnice na stroje, v katerih se izdelujejo razen strojnih opek tudi ročne opeke vsaj v enaki množini, je šteti za mešane obrate. Kakor merske številke za račun, označenjen v § 7, je pri tem uporabljati množine proizvajanja strojnih, oziroma ročnih opek.

95 opekarnice na roko	IV
-----------------------	----

pri zavodih na Dunaju in v Brnu	V
---------------------------------	---

pri zavodu v Pragi	VI
--------------------	----

Znaki za manjšo, oziroma zvišano nevarnost pri naslovih 94 in 95: Kakor pri naslovih 62 in 63.

Znak za zvišano nevarnost pri naslovu 95: Motorno-strojno spravljanje ali pripravljanje gradiva.

95a Izdelovanje opeke iz troske ali žlindre, z neposredno uporabo granulirane plavževe troske	VI
---	----

95b Izdelovanje opek iz apnenega peska, vštevši dobivanje peska	VII
---	-----

95c Izdelovanje snovi za obrambo topote in preparatov iz plutovca, vštevši dela za montiranje	VI
---	----

e) Steklo.

96 Tvrnice za steklo (izvzemši tvrnice za steklene ploče in sirovo zrcalno steklo)	III
--	-----

pri zavodu na Dunaju	IV
----------------------	----

pri zavodu v Brnu	II
-------------------	----

Znak za manjšo nevarnost: Izdelovanje stiskanega stekla, uporabljanje avtomatskih in polavtomatskih pihalnih strojev ter stiskalnih pihalnih strojev.

Nevarnostni
razred

97	Čiščenje stekla, i. s.: slikarstvo, jedkarstvo in tiskarstvo na steklu	B
98	Stekleni biseri in gumbi, njih izdelava in podelava	B
 Brusilnice za steklo:		
99	Brusilnice za steklene ploče in zrcalno steklo	III
100	Brusilnice za votlo steklo	III
	Znak za manjšo nevarnost: Uporaba avtomatskih in polavtomatskih brusilnih strojev.	
100a	Druge brusilnice za steklo	II
101	Tvornice za zrcala	V
	Znak za zvišano nevarnost: Izdelovanje litih zrcal.	
102	Tvornice za steklene ploče in sirovo zrcalno steklo . . . . . pri zavodu v Saleburgu	VII VIII
	Znak za zvišano nevarnost: Izdelovanje litega stekla.	
	Znak za manjšo nevarnost: Izdelovanje pihanega zrcalnega stekla.	
	Znaki za manjšo nevarnost pri vseh obratih podskupine IVe: Mehaniške hladilne naprave za zrak na delaviščih in ob pečeh; porabljanje avtomatskih transportnih priprav.	

Skupina V.

Podelovanje kovin.

a) Podelovanje dragih kovin.

Izdelovanje zlatnine:

103	Obrati z uporabo motorjev	I
104	Obrati brez uporabe motorjev	B

Izdelovanje srebrnine:

105	Obrati z uporabo motorjev	III
106	Obrati brez uporabe motorjev	B
107	Obdelovanje zlatega in srebrnega drobirja (in zavodi za ločbo)	IV
108	Izdelovanje leonskega blaga	II

b) Železo in jeklo.

109	Izdelovanje žičastih pletenin	V
110	Tvornice za žičaste vrvi	V
110a	Tvornice za kablje	VI
111	Tvornice žičastih klinčkov	IV
112	Žičarnice (mrzla žica)	IV

Izdelovanje železne pločevine in kleparskega blaga:

113	Obrati z uporabo motorjev	VII
114	Obrati brez uporabe motorjev	II

Znaki za manjšo, oziroma zvišano nevarnost pri naslovih 113 in 114: Manjša ali večja intenzivnost uporabe stiskalnic, štanc i. dr.

115	Takarnice za železo	IV
-----	-------------------------------	----

Livarnice za železo:

116	Obrati z uporabo motorjev . . . . . pri zavodu na Dunaju	VI VII
-----	---	-----------

Nevarnostni
razred

117 Obrati, pri katerih se motorji sploh ne uporabljajo ali samo za gonjo mehov V

Znaki za manjšo nevarnost pri naslovih 116 in 117: Narejanje samo majhnih litih kosov; narejanje temper-litine.

118 Tvornice železnega in jeklenega blaga (obrati za narejanje železnega in jeklenega blaga, ne imenovanega pod drugimi naslovi, če prevladujejo ključavniciarska, takarska i. e. dela brez livarnic in brez uporabljanja žrjavov in vzdigal) VI

119 Izdelovanje železnega in jeklenega galanterijskega in kratkega blaga V

Znaki za manjšo, oziroma zvišano nevarnost pri naslovih 118 in 119: Manjša, oziroma večja intenzivnost uporabe stiskalnic, štance.

120 Brusilnice (gladilnice) železa in jekla IV

121 Brusilnice železa in jekla z uporabo velikih, naglo se vrtečih kamnov VIII

Znak za manjšo nevarnost: Uporabljanje koničko pritejenih brusilnikov.

122 Tvornice za pološeno posodo (izdelovanje sirove posode in pološevanje) IV

pri zavodu v Brnu V

Znak za manjšo nevarnost: Izdelovanje lite posode.

Znak za zvišano nevarnost: Oddajanje ne pološene posode.

123 Pološevalnice (pološevanje litih in pločevinskih posod) I

124 Tvornice za pile III

125 Pilarnice III

126 Kovačnice za kladiva in orodje VII

126a Kovačnice za podkavanje in vozove V

126b Kovačnice za vozove, ključarnice za vozove IV

Tvornice blagajnic:

127 Obrati z uporabo motorjev V

128 Obrati brez uporabe motorjev IV

Izdelovanje železnega in medenega pohištva:

128a Obrati z uporabo motorjev V

128b Obrati brez uporabe motorjev III

129 Kovačnice za verige IV

Nožarnice (vštevši brusilnico):

130 Obrati z uporabo motorjev V

131 Obrati brez uporabe motorjev II

132 Izdelovanje igel in iglarskega blaga V

Tvornice in kovačnice za žebanje:

133 Obrati z uporabo motorjev IV

134 Obrati, ki sploh ne uporabljajo motorjev ali pa samo za gonjo mehov II

Ključarnice (narejanje ključavniciarskega blaga) brez livarnic:

135 Obrati z uporabo motorjev, tudi vštevši dela na stavbah VI

Znak za zvišano nevarnost: Večji obseg stavbnih del.

136 Obrati, ki sploh ne uporabljajo motorjev ali samo za gonjo mehov III

137 Izdelovanje vijakov in zaklepov V

Znak za manjšo nevarnost: Stiskalnice, štance se ne uporabljajo.

138 Kovačnice za kose in srpe IV

140 Tvornice za osi za vozove (vštevši pripadajočo livarnico) V

141 Orožarnice V

c) Navadne kovine in zlitine.

Nevarnostni razred
V
I
II

- 142 Izdelovanje svinčenega in cinkastega blaga . . . . .
 143 Tvrnice za bronasto blago in kovinsko galerijsko blago . . . . .
 144 Izdelovanje blaga iz kitajskega srebra (novega srebra, alfenida itd.) . . . . .

Znak za manjšo, oziroma večjo nevarnost pri naslovih 143 in 144: Manjša, oziroma večja intensivnost uporabe stiskalnic, štanc.

- 145 Zavodi za galvaniziranje . . . . .
 145a Zavodi za graviranje z motornim obratom . . . . .

Pasarnice:

- 146 Obrati z uporabo motorjev . . . . .
 146a Obrati brez uporabe motorjev . . . . .
 147 Kotlarnice (bakrarnice) . . . . .
 148 Izdelovanje kovinske pločevine . . . . .
 149 Izdelovanje kovinske žice . . . . .
 150 Takarnice za kovine . . . . .
 151 Tiskarnice za kovine . . . . .

Zavodi za kovinski tisek, kovinsko kov in stiskanje (kapice za steklenice, svetinje, okraski [ornamenti], pločevinske oblike, okovi pip itd.):

- 152 Obrati z uporabo motorjev . . . . .
 153 Obrati brez uporabe motorjev . . . . .

Livarnice za kovine:

- 154 Obrati z uporabo motorjev . . . . .
 155 Obrati, pri katerih se motorji sploh ne uporabljajo ali samo za gonjenje mehov . . . . .
 Znaki za večjo nevarnost pri naslovih 154 in 155: Narejanje velikih litih kosov.

Tvrnice za kovinske gume:

- 156 Obrati z uporabo motorjev . . . . .
 Znaki za manjšo, oziroma večjo nevarnost: Manjša, oziroma večja intensivnost uporabe stiskalnic, štanc, kovnih strojev.

- 157 Obrati brez uporabe motorjev . . . . .

Brusilnice za kovine (likarnice):

- 159 Obrati z uporabo motorjev . . . . .
 160 Obrati brez uporabe motorjev . . . . .

Tvrnice kovinskega blaga in kovinskega kratkega blaga:

- 161 Obrati z uporabo motorjev . . . . .
 161a Obrati brez uporabe motorjev . . . . .

Znak za manjšo, oziroma večjo nevarnost pri naslovih 161 in 161a: Manjša, oziroma večja intensivnost uporabe stiskalnic, štanc.

- 162 Izdelovanje patronskih tulcev (brez naboja) . . . . .

Znak za manjšo nevarnost: Uporabljajte strojev, ki samogibno donašajo gradivo.

- 163 Livarnice črk . . . . .

Znak za manjšo nevarnost: Uporaba kompletnejših strojev.

Livarnice za kositer:

- 164 Obrati z uporabo motorjev . . . . .
 165 Obrati brez uporabe motorjev . . . . .

Skupina VI.

Stroji, orodja, instrumenti, aparati.

a) Stroji, orodja, aparati.

	Nevarnostni razred
166 Armature za sesalke, kotle itd., njih izdelovanje	V
166a Dvigalniki, njih izdelovanje in instalacija	VII
167 Izdelovanje mehov in poljskih kovačnic	III
Izdelovanje in postavljanje plinovodnih, vodovodnih in kurilnih naprav (izvzemši zemeljska dela):	
168 Obrati z uporabo motorjev	VI
169 Obrati brez uporabe motorjev	IV
Znaki za manjšo, oziroma večjo nevarnost pri naslovih 168 in 169: Obseg in vrsta instalacijskih del.	
170 Delavnice za železne konstrukcije, zavodi za stavbe mostov (vštrevši montiranje)	X
pri zavodu na Dunaju	XI
170a Kovačnice za kotle (vštrevši montiranje)	X
pri zavodu na Dunaju	XI
Znak za zvišano nevarnost pri naslovih 170 in 170a: Ako prevladuje ročno netanje.	
171 Tvrnice za strugače (grebene)	IV
173 Tvrnice za kmetijske stroje	VII
Znak za manjšo nevarnost: Če se ne uporabljajo stroji za obdelovanje lesa.	
174 Tvrnice za lokomotive	VIII
175 Tvrnice za stroje sploh (brez kovačnic za kotle)	VII
Strojne ključarnice in popravljalnice:	
176 Obrati z uporabo motorjev	VII
177 Obrati brez uporabe motorjev	IV
Stavba in poprava mlinov:	
178 ako se uporabljajo stroji za obdelovanje lesa	VIII
179 brez strojev za obdelovanje lesa	VI
180 Šivalni stroji, pletilni stroji, stanovi in njih sestavine; izdelovanje in popravljanje	III
Znaki za večjo nevarnost: Če je tam kakša livarnica ali če se uporabljajo stroji za obdelovanje lesa.	
181 Izdelovanje aparatov za sodavico in sifonov	III
182 Izdelovanje brizgalnjic in gasilnega orodja	V
183 Tvrnice za tkalne statve in njih pritikline	VI
184 Tvrnice za orodja	V
Znak za večjo nevarnost: Uporaba strojev za obdelovanje lesa.	
b) Prevozila.	
184a Tvrnice za avtomobile in popravljalnice za avtomobile	VI
pri zavodu na Dunaju	V
185 Tvrnica za kolesa (biciklje)	III
186 Ladjedelnice	VII
Znaki za manjšo, oziroma zvišano nevarnost: Manjši ali večji obseg pravih ladjetornih del; vodstvo in nadzorstvo del s skrbnostjo in opreznostjo, ki sta lastni vojaškim obratom te vrste.	
187 Ladjedelnice (tvrnice za čolne), obrati za narejanje lesenih čolnov in ladij brez uporabe motorjev	VII
Tvrnice za vozove (izdelovanje kočij):	
188 Obrati z uporabo motorjev	VI
189 Obrati brez uporabe motorjev	III
190 Tvrnice za vagone	VII
pri zavodu na Dunaju	IX

c) Strelno orožje. Nevarnostni
razred

Tvornice za puške (obrati z uporabo motorjev):

191	Izdelovanje vojaškega strelnega orožja	III
192	Izdelovanje strelnega orožja za luksus in lov	III
193	Tvornice za puške (obrati brez uporabe motorjev)	II
194	Tvornice za sestavine pušk (žezezne sestavine): po uvrstitvi v nevarnostni razred, predpisani v skupini Vb za ključarnice (narejanje ključavnarskega blaga).	
195	Izdelovanje topov	VIII
196	Poskuševališča za ročno strelno orožje	X

Znak za manjšo nevarnost za obrate skupine VIc: Vodstvo in nadzorstvo del s skrbnostjo in opreznostjo, ki sta lastni vojaškim obratom te vrste.

d) Fizikalni in kirurški instrumenti, aparati za merjenje časa in za svečavo.

Narejanje instrumentov in aparatov (kemijskih, farmacevtiških, matematiških, optičnih, fizikalnih):

197	Obrati z uporabo motorjev	II
198	Obrati brez uporabe motorjev	I

Narejanje instrumentov in aparatov (kirurških):

198a	Obrati z uporabo motorjev	II
198b	Obrati brez uporabe motorjev	I

Narejanje tehtnic različne sestave:

199	Obrati z uporabo motorjev	IV
Znak za manjšo nevarnost: Če ni strojev za obdelovanje lesa.		

200	Obrati brez uporabe motorjev	II
-----	--	----

Stroji in aparati za električno svečavo in prenos sile, njih izdelovanje in postavljanje:

201	Obrati z uporabo motorjev	VII
	pri zavodu na Dunaju	VI
202	Obrati brez uporabe motorjev	IV

Električni teleografi, telefoni, signalne naprave i. dr., njih narejanje in instalacija:

203	Obrati z uporabo motorjev	IV
204	Obrati brez uporabe motorjev	III

Znak za manjšo, oziroma večjo nevarnost pri obratih naslovov 201 do 204: Obseg in vrsta instalacijskih del.

204a	Železniške zavarovalne naprave, izdelovanje in instalacija	V
------	--	---

205	Tvornice za svetilke in svetilnice	V
-----	--	---

Znak za manjšo, oziroma zvišano nevarnost: Manjša, oziroma večja intensivnost uporabe stiskalnic, štanc.

205a	Izdelovanje električnih žarnic	I
------	--	---

Mehaniki:

206	Obrati z uporabo motorjev	II
207	Obrati brez uporabe motorjev	I

Tvornice za ure (brez izdelovanja okrovov):

208	Obrati z uporabo motorjev	III
209	Obrati brez uporabe motorjev	B

Tvornice vodomerov in plinometerov:

210	Obrati z uporabo motorjev	IV
211	Obrati brez uporabe motorjev	I

e) Godbeni instrumenti. Nevarnostni
razred

Tvornice za klavirje in harmonije:

212	Obrati z uporabo motorjev	V
-----	-------------------------------------	---

Znak za manjšo, oziroma zvišano nevarnost: Manjši ali večji obseg uporabe strojev za obdelovanje lesa.

213	Obrati brez uporabe motorjev	II
-----	--	----

Izdelovanje godbenih instrumentov vobče:

214	Obrati z uporabo motorjev	III
-----	-------------------------------------	-----

Znak za manjšo, oziroma zvišano nevarnost: Kakor pri naslovu 212.

215	Obrati brez uporabe motorjev	I
-----	--	---

216	Gradba orgelj	V
-----	-------------------------	---

f) Obrat motorjev za različne namene. Dajanje motorne sile v najem.

219	Zavodi za dajanje motorne sile v najem	VIII
-----	--	------

220	Obrat z motorno silo za različne namene	IV
-----	---	----

Skupina VII.**Kemijska industrija.****a) Tvornice za izdelovanje kemijskih izdelkov in farmacevtiških preparatov.**

223	Tvornice za izdelovanje kemijskih produktov (vštevši pomožne obrate) pri zavodu na Dunaju	VI
-----	---	----

223a	Tvornice sode in klorovega apna	VII
------	---	-----

223b	Kemijski laboratoriji za šolske namene	VI
------	--	----

223c	Elektrokemijske tvornice (tvornice za karbid, dušikovo apno itd.)	VI
------	---	----

223d	Zgoščevanje in vtekončinjevanje plinov	VII
------	--	-----

224	Zavodi za drobljenje v prah (pulverizacijo)	VII
-----	---	-----

225	Mlini za žveplo	V
-----	---------------------------	---

226	Izdelovanje farmacevtiških in kosmetičkih produktov	IV
-----	---	----

b) Barvne tvarine in barve.

227	Tvornice za svinčnike	II
-----	---------------------------------	----

228	Izdelovanje tiskarskega črnila	II
-----	--	----

229	Tvornice prstenih barv	VI
-----	----------------------------------	----

Tvornice za barve vobče:

230	Obrati z uporabo motorjev	IV
-----	-------------------------------------	----

231	Obrati brez uporabe motorjev	II
-----	--	----

232	Strugače za barvarski les (mlini)	V
-----	---	---

233	Izdelovanje lakov, firnežev in lakovih barv	V
-----	---	---

234	Izdelovanje porcelanskih, loševih in steklenih barv	V
-----	---	---

235	Narejanje saj	III
-----	-------------------------	-----

236	Izdelovanje voščila (biksa) za čevlje (brez narejanja škatelj)	II
-----	--	----

237	Tvornice za tinte	I
-----	-----------------------------	---

238	Tvornice za ultramarin	III
-----	----------------------------------	-----

c) Kotran in smolci. Nevarnostni
razred

Tvornice za asfalt (izvzemši asfaltovanje):

239	Obrati z uporabo motorjev	VI
240	Obrati brez uporabe motorjev	IV
242	Izdelovanje hlipnih olj	IV
243	Izdelovanje proizvodov smolne destilacije	VI
244	Izdelovanje kotranovih izdelkov (karbolove kisline, naftalina, karbolineja, strešne lepenke, parjenih kotranov itd.) izvzemši dela krovcev	VII

d) Razpočne snovi.

245	Razpočna nitrotelesca aromatične vrste (čista pikrinova kislina, naftalinove, toluolove, krezolove nitrospojine itd.), izdelovanje in ravnanje ž njimi (tudi narejanje patron)	V
246	Raznesilna zapalila (spojine pikrinove kisline, pokalni preparati, raznosne kapice, strelne kapice, podkopna vžigala itd.), izdelovanje in ravnanje ž njimi	XI
247	Izdelovanje in uporabljanje ognjarskih predmetov	XII
248	Narejanje nitroceluloze (mokre)	V
248a	Nitrocelulozni fabrikati (celuloid, kolodij, celuloidin, umetna svila itd.), izdelovanje	V
249	Narejanje nitroceluloznega smodnika in ravnanje ž njim (tudi narejanje patron)	V
250	Narejanje nitroglicerina	XI
251	Nitroglycerinski smodnik, njega narejanje in ravnanje ž njimi (tudi narejanje patron)	VI
252	Črni smodnik (strelni in raznesilni smodnik), narejanje	VII
252a	Ravnanje s črnim smodnikom	V
253	Izdelovanje raznesil in ravnati je ž njimi (tudi narejanje patron), izvzemši raznesilni smodnik in varnostne raznesilne preparate	VII
253a	Varnostni raznesilni preparati (ministrstveni ukaz z dne 19. maja 1899. l. [drž. zak. št. 96]), izdelovanje in ravnanje ž njimi (tudi narejanje patron)	III
254	Izdelovanje vžigal in zapalil za artilerijsko strelivo in ravnanje ž njim	V
255	Narejanje vžigalnih motvozov (trakov)	VI
255a	Narejanje celuloidnega blaga	VII

Znak za manjšo nevarnost glede vseh obratov skupine VII d: Vodstvo del s skrbnostjo in previdnostjo kakor pri vojaških obratih te vrste.

e) Zapalno blago.

256	Tvornice vžigalic s postranskimi obrati, izvzemši struganje žice vžigalnega lesa	III
-----	--	-----

f) Odpadki in umetni gnoj.

257	Mlini (stope) za kosti	V
258	Zavodi za raztolčevanje kosti (kakor samostojni obrati)	VI

Klejarnice in izdelovanje želatine:

259	Obrati z uporabo motorjev	VII
260	Obrati brez uporabe motorjev	III

Tvornice za spodij in umetni gnoj:

261	Obrati z uporabo motorjev . . . . . pri zavodu v Pragi	VII VI
262	Obrati brez uporabe motorjev	IV

Skupina VIII.

Kurilne in svetilne snovi, olja; električne naprave.

a) Kurilne in svetilne snovi.

	Nevarnostni razred
263 Tvornice za brikete	IX
263a Izdelovanje stiskanega oglja za elektrotehniške namene	VII

Topilnice za mast in loj, tvornice za margarinsko in umetno maslo:

264 Obrati z uporabo motorjev ali parnih kotlov	VII
265 Obrati brez uporabe motorjev ali parnih kotlov	IV
265a Izdelovanje žarnic (žarnih mrežic)	II
Svečarnice:	
266 Obrati z uporabo motorjev	IV
267 Obrati brez uporabe motorjev	II
268 Tvornice za plin (z instalacijo, toda izvzemši zemeljska dela)	V

Znak za manjšo, oziroma zvišano nevarnost: Manjši ali večji obseg instalacijskih del.

269 Rafinerije za petrolej	VII
pri zavodu v Pragi	VIII

Tvornice mila:

270 Obrati z uporabo motorjev	V
271 Obrati brez uporabe motorjev	II
272 Tvornice za stearin in glicerin	V

Znak za večjo nevarnost: Uporabljanje aparatov za ekstrakcijo tolščobne kisline in glicerina ali deštilacijskih aparatov.

Voskarnice:

273 Obrati z uporabo motorjev	II
274 Obrati brez uporabe motorjev	I
274a Naprave vodnega plina za izdelovanje karburiranega ali ne karburiranega vodnega plina (z instalacijo, toda izvzemši zemeljska dela)	IV

b) Olja in masti.

275 Mlini, stiskalnice in stope za olje	VI
276 Tvornice mazalnega olja	V
276a Tvornice cerezina	V
276b Tvornice parafina (izvzemši fabrikacijo sveč)	V
277 Tvornice za olje	VIII

Izdelovanje dišav (parfumerij):

279 Obrati z uporabo motorjev	II
280 Obrati brez uporabe motorjev	I

Izdelovanje mazalne masti (brez prekapanja sirovin):

281 Obrati z uporabo motorjev	III
282 Obrati brez uporabe motorjev	II

Izdelovanje valjalne masti:

283 Obrati z uporabo motorjev	III
284 Obrati brez uporabe motorjev	II

c) Električna razsvetljava in prenos sile. Nevarnostni
razred

286 Obrat naprav za električno razsvetljavo in prenos sile (s pripadajočo instalacijo električnih vodov vred)	.....	VII
pri zavodih na Dunaju in v Pragi	.....	VI
Znak za manjšo nevarnost: Majhen obseg instalacijskih del.		
Znaki za večjo nevarnost: Večji obseg instalacijskih del; uporabljjanje zelo napetih tokov.		

287 Instalacija električnih naprav (glej naslov 546).

Skupina IX.**Tkalna industrija.****a) Svila.**

288 Izdelovanje šivalne svile (motovilnice)	.....	B
289 Tvornice za svilene trakove (z apreturo vred)	.....	A
Tvornice za svileno in žametovo blago:		
291 Obrati z uporabo motorjev	.....	B
292 Obrati brez uporabe motorjev	.....	A
293 Filande za svilo, filatoriji in inkanatoriji	.....	A
294 Predilnice za svilo (floretno svilo)	.....	II

b) Ovčja volna in druga živalska dlaka.

295 Tvornice za kosmino (klobučino) (tudi tvornice za čevlje iz klobučine)	.....	IV
296 Tvornice za kosminsko sukno (pri predenju, tkanju in apreturi)	.....	IV
297 Tvornice za koce in odeje	.....	IV
298 Tvornice za umetno volno (shody, mungo)	.....	VI
299 Tvornice za loden (haljino)	.....	VI
300 Varilnice in predilnice konjske dlake (žime)	.....	VI

Predilnice za ovčjo volno:

301 Predilnice za česane niti	.....	III
301a Druge predilnice za ovčjo volno	.....	V
302 Tvornice za blago iz ovčje volne in tvornice za sukno (predenje, tkanje in apretura)	.....	III

Tkalnice blaga iz ovčje volne (obrati brez predenja in apreture):

303 Obrati z uporabo motorjev	.....	I
304 Obrati brez uporabe motorjev	.....	A
305 Striženičarnice	.....	VI

Tvornice za preproge in pohištveno blago:

306 Obrati z uporabo motorjev	.....	II
307 Obrati brez uporabe motorjev	.....	B

Tkalnice za rute-ogrinjače in šale:

309 Obrati z uporabo motorjev	.....	I
310 Obrati brez uporabe motorjev	.....	A

c) Lan, konoplje, tulje, juta itd.

311 Terilnice za lan	.....	VII
312 Predilnice za lan in hodnikovo prejo	.....	III

Predilnice za konopnino in izdelovanje vrvarskega blaga:

313 Obrati z uporabo motorjev	.....	VI
314 Obrati brez uporabe motorjev	.....	II

Nevarnostni
razred

315	Predilnice za juto	IV
316	Tkalnice za juto	IV
316a	Tvornice za blago iz jute	IV
	Tkalnice za platno:	
317	Obrati z uporabo motorjev	I
318	Obrati brez uporabe motorjev	A
	Kokosove tkalnice in pletilnice:	
318a	Obrati z uporabo motorjev	III
318b	Obrati brez uporabe motorjev	B
318c	Tvornice asbestovega blaga	IV

d) Bombaž in polovična volna.

    Tkalnice za trakove:

319	Obrati z uporabo motorjev	B
320	Obrati brez uporabe motorjev	A
321	Trgalnice za bombaž	XII
322	Predilnice za bombaž	V
	Tkalnice za bombaževo blago (obrati brez predenja in apreture):	
323	Obrati z uporabo motorjev	I
	pri zavodu v Pragi	II
324	Obrati brez uporabe motorjev	A
325	Tvornice za blago iz bombaža in polovične volne (predenje, tkanje in apretura)	III
326	Tvornice za stenje	I
327	Tvornice za pletilno prejo (brez predenja)	I
328	Izdelovanje vate (brez trgálnic)	IX
329	Izdelovanje sukanca (brez predenja)	II

e) Apretura, belilnica, barvarnica, tiskarnica.

    Apreturnice:

330	Obrati z uporabo motorjev	IV
331	Obrati brez uporabe motorjev	I

    Belilnice:

	Obrati z uporabo motorjev:	
332	belilnice za laneno prejo	II
333	ostale belilnice (vštevši apreturo)	V
334	Obrati brez uporabe motorjev	II

    Barvarnice:

335	Obrati z uporabo motorjev	IV
336	Obrati brez uporabe motorjev	I

    Tiskarnice (vštevši pomožne obrate, belilnice, barvanje in apreturo):

337	Obrati z uporabo motorjev	III
	pri zavodu v Pragi	IV
338	Obrati brez uporabe motorjev	B
339	Zavodi za karbonizovanje in razmastitev volne (pralnice za volno)	IV
340	Valje (omarske monge, kalander)	VII
341	Valjalnice	III
341a	Tvornice za voščeno in usnjeno suknjo, tudi tvornice za nepropustne snovi (izvzemši tkalstvo)	IV
341b	Rezalnice za baržun	A

f) Na stanu pleteno, čipkano, kvačkano, vezeno in pleteno blago.

342	Umetne cvetlice in listi, njih narejanje	A
	Tvornice za trakarsko blago (pozamente):	
343	Obrati z uporabo motorjev	B
344	Obrati brez uporabe motorjev	A

Nevarnostni
razred

Tvornice za čipke in bobinete:

345	Obrati z uporabo motorjev	II
346	Obrati brez uporabe motorjev	A

Vezarnice (zavodi za vezenje):

347	Obrati z uporabo motorjev	B
348	Obrati brez uporabe motorjev	A

Pletarnice in zavodi za pletenje (brez predilnic):

349	Obrati z uporabo motorjev	B
350	Obrati brez uporabe motorjev	A

Tvornice za gumbe iz sukanca in pralne gume:

354	Obrati z uporabo motorjev	B
355	Obrati brez uporabe motorjev	A

Skupina X.**Papir, usnje, guma.****a) Izdelovanje papirja in lepenke.**

356	Tvornice za celulozo	VIII
	pri zavodu v Pragi	VII
357	Tvornice za lesovino (brusilnice lesa) in tvornice za leseno lepenko	VIII
	Znak za manjšo nevarnost: Omejena uporaba strojev za snaženje lesa.	
358	Tvornice za papir in sivo lepenko	VI
	pri zavodu v Gradcu	VII
359	Papirnice (izdelovanje papirja z rokami, brez strojev za papir ali lepenko, delujoče samo s holandci in buto)	IV
360	Tvornice za papirščino, kamenasto lepenko in ksilotit	V

b) Podelovanje papirja, izvzemši izdelovanje papirja.

Knjigoveznice:

361	Obrati z uporabo motorjev	I
362	Obrati brez uporabe motorjev	B

Tvornice za pisemske ovoje:

363	Obrati z uporabo motorjev	V
364	Obrati brez uporabe motorjev	B

Izdelovanje pestrega in oglajenega (glacé) papirja, tudi izdelovanje fotografiskih papirjev:

365	Obrati z uporabo motorjev	V
366	Obrati brez uporabe motorjev	I.

Izdelovanje kartonažnega blaga:

367	Obrati z uporabo motorjev	V
	Znak za manjšo, oziroma zvišano nevarnost: Manjša, oziroma večja intensivnost uporabljanja stiskalnic, štane, rezalnih strojev.	

368	Obrati brez uporabe motorjev	II
-----	--	----

Konfekcija papirja:

368a	Obrati z uporabo motorjev	IV
368b	Obrati brez uporabe motorjev	I

369	Konfekcija cigaretnegra papirja	III
370	Izdelovanje steklastega papirja in smirkastega papirja	II

Nevarnostni
razred

Izdelovanje papirnatih tulcev:

371	Obrati z uporabo motorjev	IV
372	Obrati brez uporabe motorjev	I

Izdelovanje papirnatih vrečic:

373	Obrati z uporabo motorjev	II
374	Obrati brez uporabe motorjev	B
374a	Tvornice papirnatih smodkovnikov	I
375	Tvornice za tapete	IV
376	Tvornice voščenega in pergamentskega papirja	IV

c) Izdelovanje usnja in nadomestil usnja.

377	Tvornice umetnega usnja	IV
378	Narejanje usnja	VI
	pri zavodu na Dunaju	VII
379	Valjalnice usnja	IV
379a	Strojarstvo in irharstvo	IV

Barvarnice, lakovalnice in prirejevalnice za usnje (kakor samostojni obrati):

380	Obrati z uporabo motorjev	III
	Znak za zvišano nevarnost: Večja intensivnost strojnega obrata.	
381	Obrati brez uporabe motorjev	II
382	Stopce in mlini za čreslo	IX

Znak za zvišano nevarnost: Uporaba odprtih strojev za trganje in rezanje čresla.

d) Podelovanje usnja in nadomestil usnja.

Izdelovanje jermenarskega in sedlarskega blaga:

384	Obrati z uporabo motorjev	III
385	Obrati brez uporabe motorjev	B

Izdelovanje torbarskega in usnjene galanterijskega blaga:

386	Obrati z uporabo motorjev	I
387	Obrati brez uporabe motorjev	B

e) Blago iz gume in gutaperče.

Tvornice za blago iz gume in gutaperče:

389	Obrati z uporabo motorjev	IV
390	Obrati brez uporabe motorjev	I
390a	Popravljanje zračnih obročev, obrambne odeje zoper drčanje in drugo blago iz gume	II

Tvornice za tkanino iz gume:

391	Obrati z uporabo motorjev	I
392	Obrati brez uporabe motorjev	B

Skupina XI.

Les in rezbovine.

a) Podelovanje lesa.

393	Zavodi za cepljenje drv	XII
394	Žage za deske navadne vrste, brez krožnih žag	IX
395	Žage za deske navadne vrste, s krožnimi žagami	XII
396	Žage (vštevši vsa dela na mestu)	XI
	pri zavodu v Levovu	X
	Znak za manjšo nevarnost pri naslovih 395 in 396: Uporaba dvorobnih žag s samogibnim dovažanjem.	

	Nevarnostni razred
397 Žage za deske v zvezi s sekanjem lesa in njega privažanjem pri zavodu v Levovu	XII
397a Sekanje in privažanje lesa (kakor postranski obrat), nakladanje lesa, tudi v zvezi s skladišči lesa	XI
398 Izdelovanje lesa za ščeti z motorskim obratom	XII
399 Krožne žage (kakor samostojni obrati)	XII
399a Tračne žage (kakor samostojni obrati)	IX
Strugarnice, rezbarnice, tvornice za palice:	
Obrati z uporabo motorjev:	
400 uporablja krožne žage	VI
401 ne uporablja krožnih žag	III
Znak za manjšo nevarnost pri naslovu 400 in 401: Manjša intensivnost strojnega obrata.	
402 Obrati brez uporabe motorjev	II
403 Pripejevalnice lesa za strugarje z motornim obratom	VIII
Sodarstvo:	
404 Obrati z uporabo motorjev	VIII
405 Obrati brez uporabe motorjev	IV
Izdelava veh za sode z motornim obratom:	
406 uporablja krožne žage	XI
407 ne uporablja krožnih žag	VI
Tvornice za leseno kratko in galerijsko blago:	
408 Obrati z uporabo motorjev	IX
409 Obrati brez uporabe motorjev	II
Izdelovanje blaga iz rezanega lesa, in to:	
410 Izdelovanje dog in dna za sode z motorji	XII
410a Izdelovanje deščic za pod	X
410b Izdelovanje furnir	IX
410c Izdelovanje žlebastih lat, tudi zavodi za struženje, rezanje, dolbenje lesa	XII
411 Narejanje leseni klincev z motornim obratom	VIII
Narejanje lesene volne:	
412 Obrati z uporabo strojev za cepljenje lesa	X
413 Obrati brez uporabe strojev za cepljenje lesa	V
414 Zavodi za napajanje lesa (impregniranje)	IX
415 Izdelovalnice zabojev z motornim obratom	XI
416 Tvornice zabojočkov (škatelj) z motornim obratom	VII
417 Razrezovalnice plute	I
Izdelovanje pohištva:	
418 Obrati za narejanje pohištva iz skrivenega lesa	V
419 Obrati za narejanje oprave za stanovanja (pri mizarskem, tapetarskem, kiparskem, pozlatarskem itd. delu):	
1. Mizarstvo po uvrstitvi v nevarnostni razred, predpisani za „mizarnice“.	
2. Ostale delovne stroke (tapetarji, kiparji, pozlatarji itd.)	I
Uvrstitev vsega obrata je ovedeti po pravilih za mešane obrate.	
420 Mizarnice za kalupe (modele)	VIII
421 Tvornice za okvirje in pozlačene latve	IV
Znak za manjšo, oziroma zvišano nevarnost: Manjši ali večji obseg strojnega obdelovanja lesa.	

Nevarnostni
razred

422	Tvornice za zastore in oknice		
423	Narejanje skodelj z motornim obratom		
424	Izdelovanje čevljarskih kopit in pet za čevlje		
	Mizarnice z uporabo motorjev ob popolni ločitvi strojnega obdelovanja lesa od ročnega mizarstva:		
425	Obrati, v katerih odpada k večjemu 15 odstotkov mezdne vsote na strojno obdelovanje lesa		VIII
425a	Obrati, v katerih odpada več nego 15 odstotkov mezdne vsote na strojno obdelovanje lesa pri zavodu na Dunaju		XI IX
	Naslova 425 in 425a je uporabljati samo, če so izpolnjeni naslednji pogoji: Popolna ločitev prostorov in dohodov za obe obratni stroki, prepoved, da delaveci ročne mizarnice ne smejo hoditi v strojarne, pisanje ločenih mezdnih spiskov za obe obratni stroki. Mezde delavcev, ki prevažajo gradivo v strojne prostore in iz njih, je prištet strojnemu obdelovanju lesa.		
	Znak za manjšo, oziroma večjo nevarnost: Manjši ali večji obseg strojnega obdelovanja lesa. Normalni obseg strojnega obdelovanja lesa je smatrati pri naslovu 425, ako odpada prilično 10 odstotkov mezdne vsote, pri naslovu 425a pa, če odpada 20 do 25 odstotkov mezdne vsote na strojno obdelovanje lesa.		
425b	Mizarnice z uporabo motorjev, brez popolne ločitve strojnega obdelovanja lesa od ročnega mizarstva		XI
	pri zavodu na Dunaju		X
	Znak za manjšo, oziroma večjo nevarnost: Manjši, oziroma večji obseg strojnega obdelovanja lesa.		
426	Mizarnice brez uporabe motorjev		III
427	Mizarnice za urnice (urne okrove), tudi izdelovanje omaric za telefone in omarice za fotografске aparate i. e.		VI
	Kolarnice, tudi izdelovanje sestavin za vozove:		

Obrati z uporabo motorjev:

428	uporablja strugalne stroje in krožne žage		IX
428a	brez uporabe strugalnih strojev in krožnih žag		VI
428b	Obrati brez uporabe motorjev		IV
	Strugarnica žic za vžigalice:		
429	Obrati z uporabo motorjev		IX
430	Obrati brez uporabe motorjev		II
	Znak za zvišano nevarnost pri vseh naslovnih skupin XIa: Uporaba robatih vreten z noži pri pritejevalnih strojih.		
	Znak za manjšo nevarnost pri vseh naslovnih skupin XIa: Uporaba stružnih strojev.		

b) Izdelovanje pletenin in ščetij.

431	Ščetarnice (izvzemši izdelovanje lesa za ščeti)		I
432	Pletenje jerbasov		B

c) Obdelovanje rogov, morske pene itd.

434	Tvornice za pahljače		I
	Izdelovanje blaga iz rogov, slonove kosti, galalita i. e. blaga:		
435	Obrati z uporabo motorjev		III
436	Obrati brez uporabe motorjev		B
	Tvornice za gumbe iz rogu, koščaka in bisernice:		
437	Obrati z uporabo motorjev		II
438	Obrati brez uporabe motorjev		B
	Izdelovanje blaga iz morske pene in jantarja:		
439	Obrati z uporabo motorjev		I
440	Obrati brez uporabe motorjev		B

Skupina XII.

Živila in užitne reči.

a) Rastlinske in živalske užitne reči.

Nevarnostni
razred

Pekarnice in izdelovanje vojaškega prepečenca (cvibaka):	
441 Obrati z uporabo motorjev	V
Znak za manjšo, oziroma zvišano nevarnost: Manjša, oziroma večja intensivnost uporabe strojev za mešanje, gnetenje, rezanje in valjanje testa.	
441a Obrati brez uporabe motorjev	III
442 Tvrnice za čokolado in kandite	III
Tvrnice za konserve (izvzemši izdelovanje pušic):	
443 rastlinske konserve	IV
444 živalske konserve	III
445 Tvrnice za grozndi cuker in sirup	V
446 Sušilnice mesa in tvornice za klobase z motornim obratom	VIII
446a Klavnice	V
Sušilnice za sadje:	
447 Obrati z uporabo motorjev	VI
448 Obrati brez uporabe motorjev	I
449 Mlini za dišave	VII
Žgalnice kave:	
450 Obrati z uporabo motorjev	I
451 Obrati brez uporabe motorjev	B
Tvrnice kavnih nadomestil (tvornice za cikorijo, za figovo kavo):	
452 Obrati z uporabo motorjev	III
453 Obrati brez uporabe motorjev	I
454 Razbiralnice (sortiranje) kave	II
455 Mlekarnice (tvornice za sirovo maslo in sir)	IV
Znak za manjšo nevarnost: Če se ne uporabljajo svoja vozila; če se ne uporabljajo steklenice.	
Znak za zvišano nevarnost: Pretežno uporabljanje svojih vozil.	
456 Stiskalnice za sadje	VII
457 Tvrnice za sirov cuker	VI
458 Tvrnice za gorčico	II
459 Tvrnice za dekstrin in skrob (vštevši tvornice za nadomestila sagove in gume)	VII
Tvrnice za testenine:	
460 Obrati z uporabo motorjev	X
Znak za manjšo, oziroma zvišano nevarnost: Manjša, oziroma večja intensivnost uporabe strojev za valjanje, gnetenje, mešanje testa.	
461 Obrati brez uporabe motorjev	II
462 Tvrnice za slaščice (cukreno blago), slaščičarne	II
463 Čistilnice za cuker	VII
b) Pijače.	
464 Žganjarnice: kmetijske v zmislu s cesarskim ukazom z dne 17. julija 1899. l. (drž. zak. št. 120) izpremenjenega § 7 zakona z dne 20. junija 1888. l. (drž. zak. št. 95), nadalje žganjarnice s kotli (pogoditvene) in pavšalirane	VII
466 Pivovarnice in k njim spadajoče sladarnice	VII
467 Dobivanje ledu	X
Izdelovanje octa:	
468 Obrati z uporabo motorjev	V
469 Obrati brez uporabe motorjev	IV

Nevarnostni
razred

VII

469a Napolnjevanje piva v steklenice in razpečavanje . . . . .

Znak za manjšo nevarnost: Ako se ne uporablajo svoja vozila.

Znak za večjo nevarnost: Prevažanje piva v sodih.

469b Hoteli in gostilne . . . . .

I

469c Zdravilnice (ako se prenočujejo zdraviliški gostje) . . . . .

I

469d Kavarne . . . . .

A

470 Kleti . . . . .

VII

471 Tvrnice umetnega ledu, tudi hladilne naprave . . . . .

IX

Tvrnice za likérje (žganice) in esence:

472 Obrati z uporabo motorjev . . . . .

IV

473 Obrati brez uporabe motorjev . . . . .

III

474 Tvrnice za slad . . . . .

V

pri zavodu v Brnu . . . . .

475 Rudninske vode in toplice, napolnjevanje in razpošiljanje, tudi izdelovanje umetnih rudninskih vod . . . . .

IV

476 Stiskanje droži in pralnice pivnih droži . . . . .

IV

477 Izdelovanje sodavice in pokalic . . . . .

IX

Znak za manjšo nevarnost pri naslovih 475 do 477: Če se ne uporablajo svoja vozila.

478 Tvrnice za špirit, obrtniške (obrtniške žganjarnice za žganje, tvrnice za špirit in stiskane droži, čistilnice za špirit) . . . . .

VI

481 Vodarnice (brez polaganja cevi in instalacije) . . . . .

V

c) Tobak.

482 Tobačne tvrnice . . . . .

A

Skupina XIII.

Oblačilo in snažba.

a) Oblačilo.

483 Tvrnice za fese . . . . .

I

Tvrnice za rokavice:

484 Obrati z uporabo motorjev . . . . .

B

485 Obrati brez uporabe motorjev . . . . .

A

486 Tvrnice za klobuke (ob izdelovanju klobučnjakov in njih podelovanju v klobuke) . . . . .

II

Pripravljalnice za klobuke:

487 Obrati z uporabo motorjev . . . . .

I

487a Obrati brez uporabe motorjev . . . . .

A

Konfekcija obleke (šarinarstvo):

488 Obrati z uporabo motorjev . . . . .

B

489 Obrati brez uporabe motorjev . . . . .

A

Tvrnice za modre:

492 Obrati z uporabo motorjev . . . . .

B

493 Obrati brez uporabe motorjev . . . . .

A

Tvrnice za čevlje:

494 Obrati z uporabo motorjev . . . . .

II

pri zavodu v Brnu . . . . .

III

495 Obrati brez uporabe motorjev . . . . .

B

Znak za manjšo nevarnost pri naslovih 494 in 495: Če se ne uporablajo stančni stroji.

Nevarnostni
razred

Tvornice slamnikov:

496	Obrati z uporabo motorjev	B
497	Obrati brez uporabe motorjev	A

Tvornice za perilo:

498	Obrati z uporabo motorjev	I
499	Obrati brez uporabe motorjev	B

Znak za manjšo nevarnost pri naslovih 498 in 499: Če so narejene popolnoma ustrezne varnostne naprave na strojih za likanje in svetlikanje.

b) Snažba.

500	Kopalnice	IV
501	Snažilnice posteljnega perja	IV
502	Kemijske čistilnice	IV
503	Barvarnice za peresa	I
504	Snaženje in shranjevanje preprog, pohištva i. dr.	III
505	Pralnice in likalnice za perilo	VI
505a	Mokre pralnice (brez likalnih strojev in kalandrov)	IV

Skupina XIV.

Stavbe in izvrševanje stavb (zidanje).

a) Stavbna podjetja.

Trebljenje strug (grabaštvo):

506	Grabaštvo s kopnega	VII
507	Grabaštvo z ladje	VIII
508	Podjetja za vrtanje	X

Znak za manjšo nevarnost: Izvrševanje del izključno z ročnim obratom.

509	Kopanje predorov	XII
510	Stavba mostov (kakor samostojni obrati), izvzemši montiranje železnih mostov	X
511	Gradnja vodotokov (kanalov) (cestnih vodotokov i. dr.)	VIII

Znak za manjšo nevarnost: Izvrševanje del v majhni globočini, ako se ne razstreljuje in se izkopano gradivo ne odvaja po takalnih železnicah.

Znaki za večjo nevarnost: Izvrševanje del v veliki globočini, če ni mogoče zbraniti bistvene nevarnosti zasipa; razstreljevanje v večjem obsegu; dela za odkopavanje, vršeča se slično, kakor dobivanje kamenja v lomih; podzemski dela.

512	Kopanje nasipov in zemeljska dela sploh	VIII
	pri zavodih na Dunaju in v Pragi	IX
	Znak za manjšo, oziroma večjo nevarnost: Kakor pri gradnji vodotokov.	

513	Podiralna dela (kakor samostojni obrati)	XII
514	Drenažna dela (kakor samostojni obrati)	III
515	Gradnja železnic (izvzemši gradnjo predorov in izvzemši dobivanje kamenja izven proge in dovažanje kamenja)	IX
	pri zavodih v Pragi in Levovu	X
	pri zavodu v Gradcu	VIII

Znaki za manjšo nevarnost: Majhna globočina zarezkov in majhna visočina nasipov; brez razstreljevanja; prevažanje samo z roko ali z dvokolesnimi vozili.

Znak za zvišano nevarnost: Izvrševanje umetnih gradenj in posebno deljanje zidovja z lomnim kamnom.

Nevarnostni
razred

516 Montiranje, demontiranje železnih konstrukcij, železnih mostov, težkih strojev in aparatorov	XII
517 Pristanska dela	VIII
518 Vrhotalna gradnja	VIII
pri zavodu v Gradeu	VII
pri zavodih v Trstu in Levovu	IX
519 Gradnja cest	VIII
519a Naprava cest (poprava) z uporabo parnih valjarjev	VI
520 Gradnja predorov	XI
Vodna stavba (izvzemši dobivanje in dovažanje kamenja):	
521 Uravnava Donave	X
522 Uravnava drugih veletokov in rek	VII
pri zavodu v Pragi	VIII
522a Uravnava potokov	VI
Znaki za manjšo nevarnost: Če se ne uporablajo trebilni stroji in takalne železnice; izvrševanje del na mehkih tleh, brez nevarnosti zasipa in brez obsežnih gradenj zidovja.	
523 Zagradbe hudournikov	VI
524 Drugačne vodne stavbe (gradnja jezov, naprave zatvornic, stavbe v zavarovanje bregov, vodotoki za delavnice, narcjanje podstav i. e. r.) po uvrstitvi v nevarnostne razrede, določeni za naslove 521, 522, 522a, 523 po tem, ali se vrše ob Donavi, ob drugih veletokih in rekah, ob potokih ali hudoornikih.	
524a Gradnja dolinskih zapor	X
Znak za manjšo nevarnost: Gradnja prstenih nasipov v večjem obsegu.	
524b Gradnja vodnih poti	VIII

b) Stavbne obrti.

525 Vodnjakarji	XII
526 Kroveci	XII
527 Zidarji	VIII
pri zavodu v Gradeu	VII
pri zavodih v Trstu in v Levovu	IX
528 Kamenarji (po uvrstitvi v nevarnostne razrede, predpisani za „kamenarnice“, skupina IVc).	
529 Štukatérji	VII
530 Tesarji ob strojnem prirejanju lesa	XI
531 Tesarji brez uporabe motorjev	X

c) Stavbne postranske obrti.

532 Pleskarji	VIII
533 Slikarji napisov in črk	I
533a Pozlatarji	I
Znak za manjšo, ozir. zvišano nevarnost pri naslovih 533 in 533a: Manjši, ozir. večji obseg del na stavbah.	
534 Stavbni steklarji	IX
535 Stavbni ključavničarji	VIII
537 Stavbni kleparji	XII
539 Stavbni mizarji	VII
540 Polagalci deščic za pod	V
540a Graditelji mlinov	X
541 Instalacija naprav za plinovode, vodovode in kurilnih naprav	VII
542 Lončarji (pečarji)	II

	Nevarnostni razred
543 Zavodi za posojanje visečih odrov	XI
544 Tlakarji	VI
544a Asfaltarji	VIII
544b Polaganje umetnih ploč, terrazzo-, granito-, betonskega tlaka i. e.	III
545 Tapetarji	II
546 Postavljanje telegrafov, telefonov, signalnih naprav, naprav za električno razsvetljavo in prenos sile	VII
547 Izbni slikarji	V

Nevarnostni razredi naslovov 532, 534, 535, 537, 539, 541 in 546 so določeni za obrate, pri katerih dela v delavnici niso sozavarovanja.

d) Vzdrževanje stavb.

548 Poklicne požarne brambe	IV
549 Snažilci kanalov in greznic	VIII
550 Dimnikarji	III
551 Podjetja za snaženje oken, portalov, stanovanj i. e.	IX
552 Podjetja za snaženje cest	V

Skupina XV.

Poligrafske obrti. Gledališča.

a) Poligrafske obrti.

Knjigotiskarnice in kamnotiskarnice; tiskarnice za pestre predmete in umetnine:

553 Obrati z uporabo motorjev	II
554 Obrati brez uporabe motorjev	B
555 Narejanje svetlotiskov in svetloslik, fotokemigrافski zavodi	I
556 Tvornice za igralne kvarte	B

b) Gledališča.

557 Gledališka podjetja	II
558 Kinematografska gledališča	I
559 Zavodi za posojanje filmov	II

Skupina XVI.

Pomorsko plovstvo.

a) Obratovanje pomorskih plovil

(izvzemši plovila, ki služijo za pristojstvo drugega plovila).

Plovila daljne vožnje

560 Parniki	VIII
561 Jadrenice (z več nego 50 kosmatimi bečvami prostornine)	VIII

Plovila velike obrežne vožnje

562 Parniki	VII
563 Jadrenice (z več nego 50 kosmatimi bečvami prostornine)	VII

Plovila male obrežne vožnje

564 Parniki	VII
565 Jadrenice (z več nego 50 kosmatimi bečvami prostornine)	VII
566 Motorne ladje	VII

Znak za manjšo nevarnost pri naslovih 560 do 566: Uredba plovila za popotniško službo; pri tem je merodajnega pomena, ali je manjše ali večje število osebja, ki se porablja za službo v kajutah in v kuhihini.

Nevarnostni
razred

Jahte

567	s parnim obratom	VII
568	z motornim obratom	VII
569	z obratom na jadra	VII
Plovila z največ 50 kosmatimi bečvami prostornine (brez parnega ali drugega motornega obrata)		
570	za prevažanje oseb	V
571	za tovorno službo	VI
Plovila, ki služijo posebnim namenom (brez ozira na velikost in gonila)		
572	Plovila za pristansko in stražno službo, za raziskovalne namene, šolske ladje itd.	VI
573	Ladje vlačnice	VIII
574	Parne barkase	VIII
575	Male ladjice	VIII

b) Druga ladijska služba.

576	Vzdrževanje plovil, opremna in razpremna dela	VIII
577	Nakladanje in razkladanje (tudi jemanje kuriva)	XII
578	Privezovanje	VI

c) Sorodni obrati.

579	Plavajoči doki (ladjedelnice), plavajoči žerjavi, plavajoča zabijala i. dr.	VIII
580	Rešilna in spravljalna služba	VII
581	Straženje, razsvetljevanje in vzdrževanje tuzemskega vodovja, ki služi pomor- skemu prometu	VI